

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Problemy ekonomiczne: obszar rozmów z dzieckiem

Dr hab. Joanna Wardzała

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
22 marca 2021 r.

Organizatorzy

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

1

Plan prezentacji

1. Problem ekonomiczny – co to takiego?
2. Wybrane współczesne problemy ekonomiczne
3. Jak i kiedy rozmawiać z dziećmi o problemach ekonomicznych?
4. Przykład: Zwolnienie z pracy – jak rozmawiać o tym z dzieckiem
5. Domowa edukacja finansowa
6. Pieniądze dla dziecka. Za co, jak często i na jakich zasadach je dawać?
  - kieszonkowe;
  - praca za płacę;
  - forma mieszana.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

2

Problem ekonomiczny - co to takiego?

Problem jako taki traktowany może być jako sytuacja trudna, z której należy znaleźć jakieś wyjście lub poważna sprawa, która wymaga przemyślenia.

PROBLEM EKONOMICZNY polega na tym, że rzadkim środkiem (zasobom) towarzyszą nieograniczone pragnienia i potrzeby. Problem ekonomiczny polega na tym, że rzadkim środkiem (zasobom) towarzyszą nieograniczone pragnienia i potrzeby.

To podstawowe zjawisko, które bada ekonomia.

Współczesne problemy ekonomiczne

- Pandemia i jej wpływ na gospodarkę, edukację oraz relacje społeczne;
- Zanieczyszczenie środowiska i zmiany klimatyczne;
- Rola nowoczesnych technologii informacyjnych w naszym życiu.

Gospodarcze skutki pandemii

Od kwietnia 2020, gospodarka światowa funkcjonuje wykorzystując 70–80 procent (a nawet mniej) swoich możliwości. Spowolnienie utrzymuje się przez pierwszy kwartał 2021 roku, czego powodem są ograniczenia (lockdown) w celu zwalczania nowych ognisk choroby oraz utrzymywane w mocy ograniczenia sanitarne.

Czy koniec pewnej epoki...

Czy koronawirus, pandemia, która opanowała cały świat, zmusza ludzkość do drastycznych, niespodziewanych zmian, ma potencjał zakończenia globalnej epoki współczesności? Nie możemy tego dzisiaj wiedzieć, ale aby przybliżyć się nieco do odpowiedzi, należy przeanalizować widoczne dzisiaj i potencjalne zmiany w gospodarce i polityce światowej, które koronawirus spowodował i jeszcze spowoduje.

Jak rozmawiać z dziećmi o problemach ekonomicznych?

- Nie musimy wszystkiego wiedzieć;
- Jeśli używamy jakiś terminów, np. inflacja, stopa bezrobocia, kredyt, to używajmy ich właściwie;
- Starajmy się słuchać dzieci, także tego, jakie mają pomysły na rozwiązanie danego problemu.

7

Kiedy rozmawiać z dziećmi o problemach ekonomicznych?

- Gdy pytają, nie tylko wprost;
- Gdy w szkole pojawiają się określone tematy z pogranicza z ekonomii (np. rosnące bezrobocie, nowe technologie na rynku);
- Gdy spędzamy czas razem w domu, jedziemy gdzieś razem, zwracamy uwagę na sytuacje, czyjeś zachowania.

8

. Przykład: Zwolnienie z pracy - jak i kiedy rozmawiać o tym z dzieckiem

Dla części rodzin konsekwencje epidemii są bardzo dotkliwe – niektórzy tracą pracę. To trudna sytuacja, potrafiąca zachwiać światem dorosłych, zaburzyć poczucie bezpieczeństwa i stabilności finansowej. Dzieci bardzo dobrze wyczuwają napięcie rodziców.

. Przykład: Zwolnienie z pracy - jak rozmawiać o tym z dzieckiem

1. Najpierw zadbaj o siebie;
2. Potem zadbaj o dobry czas;
3. Mów prostym, zrozumiałym dla dziecka językiem;
4. Opowiedz o nadchodzących zmianach;
5. Daj przestrzeń na pytania dziecka;
6. Bądź gotowy na powrót do rozmowy;
7. Poszukaj rozwiązań;
8. I znów zadbaj o siebie 😊

. Przykład: Zwolnienie z pracy - jak rozmawiać o tym z dzieckiem

Rozmowy na trudne tematy to często dłuższy proces. Sytuacja może się dynamicznie zmieniać, zarówno po stronie dorosłych, jak i dzieci, dlatego warto do siebie wracać. Warto zbudować pomost, dzięki któremu dzieci będą wiedzieć, że ten temat jest otwarty. Być może słowa: „jeśli będziesz chciał zapytać o coś jeszcze, albo przyjdzie ci coś do głowy, to przyjdź do mnie i wróćmy do rozmowy” będą dla niego takim sygnałem...

11

Domowa edukacja finansowa

Domowa edukacja finansowa to także RELACJA . Z tego względu, że nie ma edukacji bez relacji. Bo i relacja łączy się też z wychowaniem (skoro mówimy o tym, jak pomóc własnemu dziecku ogarniać tematy finansowe).

- Rodzice świadomi swoich potrzeb;
- Umiejętność rozmowy o pieniądzach między rodzicami;
- Dziecko świadome, do czego pieniądze mu potrzebne.

12

Chcieć a potrzebować - -wartość pieniądza

- Podstawą w uświadomieniu dziecka o wartości pieniądza jest rozróżnienie dwóch rzeczy: faktycznej i racjonalnej potrzeby posiadania jakiegoś przedmiotu a zwyczajną potrzebą kupna czegoś.
- Pojęcie „pieniędzy” jest dla dziecka zwyczajnie abstrakcyjne, ponieważ nie zarabia ich i przez to nie zdaje sobie sprawy, z czym wiąże się ich pozyskiwanie oraz wydawanie.

13

Jak uczyć dziecko szacunku do pieniądza?

- Generalnie pieniądze nie mają w sobie wartości. Wartość mają te rzeczy, usługi, korzyści, które za pieniądze zyskujemy. Choć nie zawsze jest to wartość materialna.
- Dlatego warto zdać sobie sprawę, na czym nam zależy, co jest priorytetem w definicji osobistego dobrobytu.

14

Pieniądze dla dziecka - kieszonkowe

1. To pieniądze za nic.
2. Niektórzy traktują takie kieszonkowe jak narzędzie kontroli. Nie chcesz posprzątać pokoju? To kasy też nie zobaczysz - utrudnia dialog.
3. Jeśli kieszonkowe ma służyć edukacji finansowej, to w takim ujęciu ma być właśnie za nic, bo jego celem ma być nauka zarządzania finansami - odpowiedzialność za dysponowanie pieniędzmi.
4. Zarządzasz i uczysz się na własnych błędach.

Pieniądze dla dziecka - praca za płacę

1. Takie podejście ma uczyć, że nie ma pieniędzy za darmo.
2. Jeśli wyznaczone zadanie zostało wykonane, wypłacasz dziecku zapłatę - związek między pracą a pieniędzmi.
3. Krytycy - dziecko będzie pomagało w domu tylko za pieniądze.
4. A jeśli dziecku przejdzie ochota na pracę i zarabianie pieniędzy? Wtedy może to oznaczać, że nic nie dostanie. Nie będzie miało żadnych pieniędzy.

Pieniądze dla dziecka - praca za płacę

1. Takie podejście ma uczyć, że nie ma pieniędzy za darmo.
2. Jeśli wyznaczone zadanie zostało wykonane, wypłacasz dziecku zapłatę - związek między pracą a pieniędzmi.
3. Krytycy - dziecko będzie pomagało w domu tylko za pieniądze.
4. A jeśli dziecku przejdzie ochota na pracę i zarabianie pieniędzy? Wtedy może to oznaczać, że nic nie dostanie. Nie będzie miało żadnych pieniędzy.

17

Pieniądze dla dziecka - forma mieszana

1. Dziecko dostaje kieszonkowe, a także możliwość dorobienia sobie dodatkowymi pracami.
2. W ten sposób ma zawsze pieniądze, a jeśli potrzebuje więcej, to ma sposób na ich otrzymanie.

18

19

Podsumowanie

Z perspektywy rodziców świat ekonomii wydaje się być zarezerwowany jedynie dla nich, dla dziecka w młodszym wieku szkolnym jest niedostępny i niezrozumiały. Codzienne doświadczenia i obserwacje aktywności dorosłych prowadzą jednak do zgromadzenia przez dzieci pokaźnego systemu informacji i budowania określonych przekonań, które składają się na ich ekonomiczną wiedzę potoczną, subiektywną, tworzoną dynamicznie, często ad hoc.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

20

Podsumowanie

Wiedza ta powstaje jako efekt interpretacji dziejących się zdarzeń, pomagając dziecku w wytłumaczeniu i zrozumieniu zawiłości świata finansowego na własny użytek, w specyficzny tylko dla niego sposób.

Umysł dziecka jest niezwykle chłonny, plastyczny i nastawiony na naukę, ponieważ nie wykształciły się w nim jeszcze struktury hamujące. Potrafi przeprowadzić skomplikowany proces, podczas którego zdobywa konkretną wiedzę.

Warto o tym pamiętać 😊.

Dziękuję za uwagę.